

1 Inleiding

Met betrekking tot Molukkers dient onderscheid gemaakt te worden tussen die Molukkers waarop de Wet betreffende de positie van Molukkers van toepassing is, en Molukkers waarop deze wet niet van toepassing is. Voor de tekst van deze wet van 9 september 1976, in werking getreden op 1 januari 1977 zie bijlage C 17.1. Een toelichting op deze wet is opgenomen als bijlage C 17.2.

Molukkers op wie de Wet betreffende de positie van Molukkers van toepassing is worden als Nederlander behandeld d.w.z. dat zij gelijke rechten en plichten als Nederlanders krijgen, behalve ten aanzien van het actief en passief kiesrecht en de Dienstplichtwet.

Volgens artikel 1 Vw wordt als vreemdeling aangemerkt 'ieder die niet Nederlander is in de zin van de Wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap (Stb. 1892, 268) en die niet op grond van een andere wet als Nederlander wordt behandeld'.

Een dergelijke wet is de Wet betreffende de positie van Molukkers.

Degenen die onder de bepalingen van deze wet vallen zijn dus geen vreemdeling in de zin van de vreemdelingenwet en kunnen derhalve, indien zij in de vreemdelingenadministratie voorkomen, daaruit worden verwijderd.

De met het toezicht op vreemdelingen belaste ambtenaren hebben geen bemoeienis met personen waarop de Wet betreffende de positie van Molukkers van toepassing is, behalve in verband met de verlening van reisdocumenten (zie 6).

Het is niet de bedoeling dat Molukkers vanwege hoofd van plaatselijke politie worden opgeroepen om vast te stellen of zij wel of niet onder deze regeling vallen.

Op Molukkers, die niet als Nederlander worden behandeld is de Vreemdelingenwet onverkort van toepassing. Voor hen gelden de voor vreemdelingen in het algemeen geldende bepalingen en voorschriften.

Een voornemen om (voortgezet) verblijf aan Molukkers, als hier bedoeld, te ontzeggen dient evenwel steeds te worden voorgelegd aan de Minister van Justitie door middel van formulier D 16.

Wanneer er met betrekking tot de interpretatie van de bepalingen van bovengenoemde wet vragen rijzen, kan men zich wenden tot de afdeling bevolking van de desbetreffende gemeente of de afdeling Nationaliteit en Burgerlijke Staat van het Ministerie van Justitie (tel. 070-707911).

2 Personen op wie de Wet betreffende de positie van Molukkers van toepassing is

Een gelijke behandeling als Nederlander krijgen de hierna vermelde groepen van personen, voor zover zij niet reeds eerder, bijvoorbeeld door naturalisatie of anderszins het Nederlanderschap hebben verkregen. Zowel Molukkers die staatloos zijn als degenen die een vreemde, bijvoorbeeld de Indonesische nationaliteit bezitten, kunnen onder deze regeling vallen.

- 1°- de Molukkers die in 1951-1952 naar Nederland zijn overgebracht, krijgen de behandeling als Nederlander van rechtswege, mits zij op 1 januari 1977 woonplaats of werkelijk verblijf in Nederland hadden (art. 1);
- 2°- hun kinderen, mits zij op 1 januari 1977 woonplaats of werkelijk verblijf in Nederland hadden (art. 2);
- 3°- andere Molukkers welke met de hiervoor onder 1° en 2° genoemde categorieën nauwe maatschappelijke banden hebben en zich vóór 1 oktober 1965 in Nederland gevestigd hebben en aan wie op hun verzoek door de Minister van Justitie een behandeling als Nederlander is toegezegd (art. 3.1);
- 4°- de kinderen van de Molukkers bedoeld onder 3° indien zij ten tijde van het verzoek van hun ouders in Nederland woonplaats of werkelijk verblijf hadden (art. 3.2);
- 5°- de niet-Nederlandse man of vrouw die niet uit eigen hoofde als Nederlander wordt behandeld en gehuwd met een Molukker bedoeld onder 3°, mits hij of zij een verklaring bij de burgemeester van zijn of haar woonplaats heeft afgelegd dat hij of zij als Nederlander wil worden behandeld (art. 8.2);
- 6°- de niet-Nederlandse man of vrouw die niet uit eigen hoofde als Nederlander wordt behandeld en op 1 januari 1977 was gehuwd met een persoon die wel als Nederlander wordt behandeld, mits hij of zij een verklaring bij de burgemeester van zijn of haar woonplaats heeft afgelegd dat hij of zij als Nederlander wil worden behandeld en het huwelijk op het tijdstip van deze kennisgeving voortduurt (art. 8.1);
De vrouw die geen Nederlander is en ook niet als Nederlander wordt behandeld en die na 1976 huwt met een man die als Nederlander wordt behandeld, kan verklaren dat zij eveneens als Nederlander wil worden behandeld.

NB

Omdat de Wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap, enkele uitzonderingen daargelaten, van toepassing is verklaard, is deze opsomming niet uitputtend.

3 Verlies en herkrijging van de behandeling als Nederlander

De behandeling als Nederlander gaat verloren door:

- a. vertrek naar Indonesië met het doel van repatriëring
- b. langer dan drie jaar onafgebroken woon- of verblijfplaats buiten Nederland te hebben (art. 5.1).

Doordat, enkele uitzonderingen daargelaten, de Wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap van overeenkomstige toepassing is verklaard, verliest men de status ook door bijv. naturalisatie in een ander land.

De behandeling als Nederlander wordt van rechtswege terugverkregen door na terugkeer gedurende een jaar onafgebroken in Nederland te wonen, mits betrokkene staatloos is (art. 5.2) en zijn verblijf is aanvaard.

Omtrent de weigering van een verzoek om een vergunning tot verblijf van personen die de status van behandeling als Nederlander hebben bezeten doch deze daarna hebben verloren, dient steeds de beslissing van de Minister van Justitie te worden gevraagd.

4 Bewijs dat men als Nederlander dient te worden behandeld

Diegene die meent op de Wet betreffende de positie van Molukkers een beroep te kunnen doen kan aan de burgemeester van zijn woonplaats of van zijn laatste woonplaats in Nederland een verklaring vragen dat hij aan de voorwaarden voldoet (art. 7).

Voor de groep die een verklaring van de Minister van Justitie behoeft (zie onder 2.3°) is de schriftelijke beslissing op het verzoek om te worden behandeld als Nederlander voldoende.

5 Beroep tegen weigering om een verklaring van behandeling als Nederlander af te geven

Weigert de burgemeester de gevraagde verklaring af te geven, dan kan betrokkene een verklaring vragen aan de Minister van Justitie (Afdeling Nationaliteit en Burgerlijke Staat).

Weigert de Minister van Justitie een gevraagde verkla-

ring af te geven dan kan ingevolge de Wet Administratieve rechtspraak overheidsbeschikkingen beroep worden ingesteld bij de Afdeling rechtspraak van de Raad van State.

6 Reisdocumenten

Met het oog op reizen naar het buitenland worden Molukkers die als Nederlander worden behandeld op hun verzoek in het bezit gesteld van een reisdocument, waaruit blijkt dat zij naar Nederland kunnen terugkeren.

Dit geschiedt in beginsel door aantekening van een vergunning tot verblijf in het Indonesische paspoort of, bij ontbreken daarvan, in een vreemdelingenpaspoort.

Aan Molukkers die als Nederlander worden behandeld en die niet in het bezit zijn van een Indonesisch paspoort wordt, op hun verzoek, door de Minister van Buitenlandse Zaken een vreemdelingenpaspoort verstrekt dat een geldigheidsduur heeft van vijf jaar.

In het vreemdelingenpaspoort wordt aangetekend dat de houder te allen tijde zal worden toegelaten tot Nederland.

Op grond van de artt. 64 e.v. van de Paspoortinstructie evenwel kunnen aanvragen van vreemdelingenpaspoorten worden afgewezen of beperkingen in het gebruik worden aangebracht op gronden ontleend aan de openbare orde en de nationale veiligheid.

Het hoofd van plaatselijke politie stelt op hun verzoek, in het Indonesische paspoort of het vreemdelingenpaspoort van een Molukker die als Nederlander wordt behandeld een aantekening omtrent een vergunning tot verblijf door middel van een stempel (model D 19). De geldigheidsduur van de vergunning tot verblijf wordt gelijkgesteld met die van het paspoort. Het plaatsen van een extra letter of teken in de vergunning tot verblijf blijft achterwege. Van het plaatsen van een vergunning tot verblijf in de hierbedoelde paspoorten dient het hoofd van plaatselijke politie op een afzonderlijke lijst aantekening te houden, zonder dat dit evenwel betekent dat betrokkenen in de vreemdelingenadministratie worden opgenomen.

Naast of in plaats van een aantekening omtrent een vergunning tot verblijf kan in een Indonesisch paspoort ook een terugkeervisum worden gesteld (model D 6).

Het terugkeervisum wordt in dit geval kosteloos verstrekt (zie A 4, onder 10).

Op grond van art. 1 van de Wet betreffende de positie van Molukkers, is het zgn. faciliteitenpaspoort ingevoerd (een Nederlands paspoort met aantekening dat de houder als Nederlander wordt behandeld).

In de praktijk is gebleken dat houders van een dergelijk paspoort moeilijkheden ondervinden bij de toegang tot anderen landen, omdat een visum werd vereist en niet - met het oog op terugkeer naar Nederland - een vergunning tot verblijf en of terugkeervisum kon worden getoond.

Het faciliteitenpaspoort biedt dus beperkte reismogelijkheden.

Aan Molukkers die uitdrukkelijk te kennen geven dat zij in het bezit wensen te worden gesteld van een faciliteitenpaspoort kan dit door de daartoe bevoegde autoriteiten (commissaris van de Koningin of burgemeester) echter worden verstrekt.